

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/668/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

1. Az Alkotmánybíróság a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 78. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.45.050/2024/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Becsei Attila egyéni ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) és a 27. § (1) bekezdéseire hivatkozással alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 78. § (4) bekezdése és – a Békés Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztály, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Osztálya BE/30/MU/70-13/2023. számú határozatára valamint a Szegedi Törvényszék 8.K.701.099/2023/15. számú ítéletére is kiterjedően – a Kúria mint felülvizsgálati Bíróság Kfv.III.45.050/2024/5. számú ítélete alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését kezdeményezve.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panaszok alapjául szolgáló ügyben a Békés Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztálya Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Osztálya – az idegenrendészeti hatósággal közösen – foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzést folytatott az indítványozó egyik foglalkoztatási helyszínén. A hatóság az ellenőrzés eredményként megállapította, hogy az indítványozó 2022. év április 28. napjától 2023. január 19. napjáig összevont kérelmezési eljárás alapján kiadott tartózkodási engedély, azaz munkavégzésre jogosító engedély nélkül foglalkoztatott

egy harmadik országbeli állampolgárt, ezért BE/30/MU/70-13/2023. számú határozatában az indítványozóval szemben munkaügyi bírságot szabott ki. Határozatában rögzítette, hogy az eljárást megindító végzésével értesítette az indítványozót a megállapított tényállásról és az azt alátámasztó bizonyítékokról: a tanúk – közöttük az érintett harmadik országbeli állampolgár – nyilatkozatairól, a helyszíni ellenőrzéskor készített fényképfelvételekről, az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság adatszolgáltatásáról. Tájékoztatva az indítványozót arról is, hogy az ügyben megállapított jogszabálysértéssel kapcsolatosan a végzés kézhezvételétől számított 8 napon belül írásban nyilatkozatot tehet. Az indítványozó az eljárás során nyitva álló idő alatt nyilatkozatot nem tett, észrevételt, újabb bizonyítékot az ellenőrzéssel kapcsolatban nem mutatott be, ezért a hatóság a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján hozta meg határozatát.

- [3] 1.2. A bírságot kiszabó határozat ellen az indítványozó keresettel fordult a bírósághoz, melyben az alperes határozatának megsemmisítését és új eljárásra kötelezését kérte. Álláspontja szerint az alperes hatóság a tanúk meghallgatása során eljárási szabályokat sértett azzal, hogy a tanúkat egy helyiségben, ugyanazon időpontban hallgatta meg, nem nyilatkoztatta őket arra a tényre, hogy élettársi kapcsolatban álltak, továbbá a harmadik országbeli foglalkoztatott tanú meghallgatásáról készült jegyzőkönyvön nem került megjelölésre, hogy szerb állampolgár, aki nem tud olvasni magyar nyelven. Véleménye szerint a tanúkat a hatóság nem is hallgathatta volna meg, mivel ügyfélnek minősülnek, ezért a tanúk meghallgatásáról szóló jegyzőkönyvet bizonyítékként nem vehette volna figyelembe. Keresetében a munkaügyi bírság kiszabásának jogalapját vitatta, összecszerűségét nem.
- [4] 1.3. A Szegedi Törvényszék a 8.K.701.099/2023/15. számú ítéletével az indítványozó keresetét mint alaptalant elutasította.
- [5] Ítéletének indokolásában kiemelte, hogy a kereseti kérelemhez kötöttség elve a közigazgatási perben is érvényesül, tehát kizárólag abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alperes jogszerűen szabott-e ki az indítványozóval szemben munkaügyi bírságot.
- [6] A törvényszék a vitatott ügyféli jogállással kapcsolatban rámutatott, hogy a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság eljárásában nem az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 10. § (1) bekezdésében meghatározott ügyfél fogalom, hanem a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról, valamint a foglalkoztatás felügyeletéről szóló 2020. évi CXXXV. törvény 8. § (1) bekezdése szerinti speciális ügyfél fogalom érvényesül, vagyis a foglalkoztató tekinthető ügyfélnek, ekként nem volt akadálya a foglalkoztatottak tanúkénti meghallgatásának.

- [7] A törvényszék a tanúmeghallgatási jegyzőkönyvekkel kapcsolatos kifogásokat és érvelést, mivel azokat az indítványozó a hatósági eljárás során nem vitatta (iratbetekintési jogával nem élt, nyilatkozatot, észrevételt és bizonyítási indítványt nem terjesztett elő) a Kp. 78. § (4) bekezdése alapján – miszerint a megelőző eljárás idején fennálló, de a megelőző eljárásban nem értékelt tényre, körülményre a felperes vagy az érdekelt akkor hivatkozhat, ha azt a megelőző eljárásban a közigazgatási szerv arra való hivatkozása ellenére nem vette figyelembe, azt önhibáján kívül nem ismerte, illetve arra önhibáján kívül nem hivatkozott – nem tudta figyelembe venni.
- [8] 1.4. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmét elbíráló Kúria a Kfv.III.45.050/2024/5. számú ítéletében a Szegedi Törvényszék 8.K.701.099/2023/15. számú ítéletét – részletesen megindokolt döntésében – hatályában fenntartotta. A döntés elvi tartalmaként összefoglalta, hogy a „megtámadási perek esetében a feleknek a közigazgatási eljárás során kell mindent megtenniük annak érdekében, hogy a tényállás teljes mértékben tisztázásra kerüljön, különben a bírósági eljárás parttalan és igen hosszadalmas jogvitává válik. Ezt a célt szolgálja annak a rögzítése, hogy a megelőző eljárásban nem értékelt tényre fő szabályként nem lehet hivatkozni. (...)”.
- [9] 2. Az indítványozó két alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [10] 2.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszában a Kp. 78. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességét azzal indokolta, hogy annak „önmagában való, külön figyelemfelhívás nélküli alkalmazása alaptörvény-ellenes”, elő kell írni a hatóság számára, hogy az eljárás hatósági szakaszában köteles legyen a Kp. 78. § (4) bekezdésére külön figyelemfelhívó tájékoztatást adni, mivel ennek hiányában – az indítványozó szerint – formálissá válhat a laikus ügyfeleknek a bírósághoz forduláshoz való joga. Alapvető alkotmányjogi kérdésnek értékeli, hogy a Kp. 78. § (4) bekezdés alkalmazása ellehetetlenítheti a laikus ügyfélnek az első fokon hozott hatósági döntés eredményes megtámadása lehetőségét is, ami az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését sértő helyzetet eredményez.
- [11] 2.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz értelmében a Kúria a Kfv.III.45.050/2024/5. számú ítéletében az indítványozót az Ákr. rendelkezéseit sértő jegyzőkönyvek alapján, vagyis *contra legem* eljárásban marasztalta, ezért a hatósági és bírósági döntések az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogait sértik.
- [12] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt döntení kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panasz akkor fogadható be, ha az megfelel

a törvényben előírt követelményeknek, különösen az Abtv. 26-27. és 29-31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezeken kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a) – f)* pontjaiban foglalt kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (3) bekezdés értelmében a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.

- [13] 3.1. Az alkotmányjogi panaszok a törvényi feltételeknek az alábbiak szerint felelnek meg:
- [14] Az indítványozó által 2024. december 18. napján kézhez vett kúriai ítélet ellen 2025. február 14. napján elektronikus úton a bírósághoz beérkezett alkotmányjogi panaszok – az Abtv. 30. § (1) bekezdésére és az Ügyrend 28. § (1) bekezdésére figyelemmel – határidőben érkeztek.
- [15] Az indítványok a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek a következők szerint tesznek eleget. Tartalmazzák: *a)* a törvényi rendelkezéseket, amelyek megállapítják az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azokat, amelyek az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozzák [Abtv. 26. § (1) és 27. § (1) bekezdései]; *b)* az eljárás megindításának indokait (az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvényben biztosított tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz, valamint a jogorvoslathoz való jogát sérti az ügyében alkalmazott jogszabályi rendelkezés, másrészt a tisztességes eljárás követelményébe ütközően járt el és hozott határozatot a hatóság és a bíróság); *c)* az Alkotmánybíróság által vizsgálendő jogszabályi rendelkezést [Kp. 78. § (4) bekezdése] és bírói döntést (a Kúria Kfv.III.45.050/2024/5. számú ítélete); *d)* az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései]; *e)* érvelést arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezést és bírói döntést az indítványozó miért tartja ellentétesnek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel; valamint *f)* kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a támadott rendelkezést és bírói döntést.
- [16] Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette, további jogorvoslati lehetőség nem volt számára biztosítva.
- [17] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz benyújtására az Abtv. 26. § (1) és 27. § (1) bekezdéseiben meghatározott indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll, tekintettel arra, hogy az alapügy felperese volt.
- [18] A jogi képviselő a meghatalmazását csatolta.
- [19] 3.2. Az Abtv. 52. §-a szerinti határozott kérelem követelménye azt is magában foglalja, hogy az indítványnak az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének megjelölésén túl indokolást kell tartalmaznia arra vonatkozóan, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért és mennyiben ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.

Az indítványozónak tehát a kifogásolt rendelkezés tekintetében be kell mutatnia az alkotmányos összefüggéseket. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadályá {lásd: 34/2014. (XI. 4.) AB határozat, Indokolás [212]}.

- [20] Jelen ügyben az indítványozó a kifogásolt Kp. 78. § (4) bekezdésének Alaptörvénybe ütközését azzal indokolta, hogy annak „önmagában való, külön figyelemfelhívás nélküli alkalmazása alaptörvény-ellenes” (lásd: vonatkozó indítvány 4. oldal), a rendelkezés tartalmának alaptörvény-ellenességét nem fejtette ki. Az Alkotmánybíróság – figyelemmel az Ákr.-nek és a Kp.-nek az ügyfelek tájékoztatását előíró garanciális rendelkezéseire, valamint az ügyfelekre is irányadó jóhiszemű eljárási és együttműködési kötelezettségére –, az indítványban foglaltakat illetően arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó által megfogalmazott aggály, nevezetesen a támadott rendelkezésről a hatósági eljárásban való külön tájékoztatás hiánya mint alkotmányossági kifogás, alkalmatlan és nem elegendő a Kp. 78. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenessége alátámasztására, ezért az indítvány e tekintetben az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjába foglalt követelménynek nem tesz eleget.
- [21] 3.3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív, az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását. A feltételek meglétének mérlegelése az Alkotmánybíróság jogkörébe tartozik {lásd: 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [22] Az indítványozó az Abtv. 27. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszában jogszabálysértőnek ítélt bírósági döntések alaptörvény-ellenességét állította az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogai állított sérelme miatt. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is emlékeztet arra, hogy „a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog lényegét az alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok érvényesülésében értelmezi, a bíróságok eljárásának ezen túlmenő elemei, így különösen az adott jogvitáknak – a jogszabályok alkalmazásával és a bíróság mérlegelési jogának gyakorlásával történő – mikénti eldöntését nem tekinti alkotmányossági kérdésnek. A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.
- [23] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja felül. A bírói döntéseknek tehát kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a testület hatáskörébe. Az

Alkotmánybíróság már többször rámutatott arra, hogy az „Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit (...) csak akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megszabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz” {3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [22]}.

- [24] Az Alkotmánybíróság a bíróságok döntéseinek vizsgálata során „következtesen tartózkodik a bíróság által megállapított tényállás, a bizonyítékok bírói értékelésének és mérlegelésének felülvizsgálatától” {3240/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [18]}. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság kizárólag az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban azt nem teszi lehetővé, hogy az Alkotmánybíróság minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan állított jogszabálysértő jogértelmezésre és jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Az Alkotmánybíróság következetesen érvényesített álláspontja, hogy a bírósági jogértelmezésnek, jogalkalmazásnak közvetlenül kell valamely Alaptörvényben biztosított jog sérelmére vezetnie. Még a bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése sem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás rendszere magában hordozza {lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13], [15]}.
- [25] Jelen ügyben azt állapította meg az Alkotmánybíróság, hogy az eljáró bíróságok határozataik indokolásában részletesen bemutatták döntésük indokát. Maga az alkotmányjogi panasz is ismerteti a határozatokba foglalt megállapításokat és az azok alapjául megjelölt tényeket, adatokat, következtetéseket.
- [26] Az Alkotmánybíróság önmagában azt, hogy az indítványozó az egyébként részletekbe menően megindokolt bírói döntést jogellenesnek és magára nézve sérelmesnek tartja, az indítványban megjelölt alkotmányos jogok tekintetében a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének megalapozására nem találta elegendőnek, és úgy ítélte meg, hogy az indítványban foglaltak nem vetnek fel olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, amely az indítvány érdemi vizsgálatát indokolná.
- [27] 4. Mivel a fentiek szerint az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panaszok nem fogalmaztak meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést és nem vetették fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét sem, ezért azokat az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdései alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. szeptember 2.

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró